

[Tinning]

handicappede eller handicaporganisationer tager et kort møde med hr. Taanquist og gennemgår problemerne. Så ser det ud til, at vi kan få rettet op på det.

Lizzie Lichtenberg (KF):

»At man, når det i sandhed skal lykkes én at føre et menneske hen til et bestemt sted, først og fremmest må passe på at finde ham dér, hvor han er – og begynde dér«, således skriver Søren Kierkegaard i »Synspunkter på mit Forfatterskab« i 1859, og Kierkegaard fortsætter: »– men al hjælpen begynder med en ydmygelse. Hjælperen må først ydmyge sig under den, han vil hjælpe, og herved forstå, at det at hjælpe er ikke det at herske, men det er at tjene, og det at hjælpe ikke at være den herskesygeste, men den tålmodigste«. Og Kierkegaard slutter: »... kan du ikke det, så kan du heller ikke hjælpe ham.«

Den filosofi gælder jo også for det emne, vi skal diskutere her i dag på grundlag af socialministerens redegørelse om forhold for personer med handicap, og jeg vil gerne takke ministeren for, at vi får mulighed for her i folketinget at diskutere dette emne.

Man kan jo med hensyn til handicappede tale om den ydre hjælp, dvs. fysiske forhold, og den indre hjælp, dvs. accept af sig selv, accept af omgivelserne og accept fra andre mennesker.

I redegørelsen siger ministeren, at udgangspunktet for regeringens arbejde på handicapområdet er, at den enkelte borger skal have størst mulig indflydelse på sin egen tilværelse, at den enkelte får en tilværelse så nær den normale som muligt. Det omfatter muligheder for familieliv, for uddannelse, for beskæftigelse, for at få en bolig og for at deltage i kulturlivet, i fritidsaktiviteter m.v., og ministeren skriver endvidere, at handicappolitik derfor ikke alene er et spørgsmål om problemer i social regie, handicappolitik er samfundspolitik, og må jeg have lov at føje til: det er også menneskepolitik.

Den 1. januar 1980 blev åndssvageforsorgen og den øvrige særforsorg som bekendt udlagt fra staten til amter og kommuner. Denne reform skulle øge mulighederne for at give de handicappede en tilværelse så nær den normale som muligt. Derfor er der god grund til ligesom at gøre status nu efter fem

fulde år over, hvordan denne reform har virket.

Mange ressourcer er vel netop i denne periode benyttet til at rette op på de fysiske rammer, først og fremmest på institutionerne, men man kan da også se, at amterne og kommunerne har bestræbt sig på at løse denne opgave så tæt på den handicappede som muligt. Resultatet kan dog ganske givet blive bedre, og det er derfor, vi har diskussionen her i dag.

Når man tænker på Søren Kierkegaards ord, må man i den indsats, man fra offentlig side skal gøre for at hjælpe den handicappede til så normal en tilværelse som muligt, tage udgangspunkt i vedkommendes egne ressourcer. Man må spørge: hvad kan den handicappede? i stedet for, som man hidtil har gjort, at spørge: hvad kan han eller hun ikke?

Når man nævner ordet »handicap«, sættes der ofte nogle andre ord foran, nemlig fysisk og psykisk. Når man nævner det på den måde, ser det måske enkelt ud, men i forvejen er der jo stor forskel på, om det er et handicap, man er født med, eller man er blevet handicappet. Fysisk handicappet betyder, at det er med hensyn til sanserne og bevægeligheden, man har et handicap, mens psykisk handicappede har deres egne helt specielle problemer. Netop disse ord indeholder forskelligheder og forskellige skæbner.

Traditionelt har vi jo her i landet gjort vor indsats over for såvel fysisk som psykisk handicappede gennem institutioner. Vi kan i år, i 1986, fejre 170 års fødselsdagen for den første institution af sin art, nemlig det psykiatriske hospital Sct. Hans, som blev taget i brug i 1816, og at der siden 1816 er sket en stor udvikling, såvel hvad angår muligheder for som holdninger over for handicappede, er netop udviklingen i 1980 et udtryk for.

Det, man fra offentlig side skal tilstræbe, er at kompensere den handicappede for sit handicap. Den handicappede ønsker status og krav, meningsfuld aktivitet, muligheder på arbejdsmarkedet, integration i samfundet, variation i sit liv, integritet og valgfrihed, tryghed og et godt sted at bo, hvor man har selvbestemmelse, hjælp til selvhjælp under hensyn til ens handicap, aktivitet og først og fremmest kontinuitet i ens liv. Men det kan ikke gøres med store armbevægelser og store programmerklæringer. Det er praktisk hand-